

TELEMEDITSINA: ZAMONAVIY TIBBIYOTNING YANGI BOSQICHI

Alfraganus unversiteti tibbiyot fakulteti 2-kurs talabalari

Bahodirova Mohichehra

Yusupova Sevinch

Annotatsiya: Ushbu maqolada telemeditsina nima ekani, uning qanday ishlashi va ayniqsa O‘zbekiston uchun qanday foydali ekani haqida so‘z yuritiladi. Hozirgi kunda telemeditsina chekka joylarda yashovchi odamlar uchun shifokorlar bilan masofadan maslahatlashish imkonini beradi. Maqolada telemeditsinaning afzalliklari, mavjud muammolari va bu tizimning O‘zbekistonda qanday rivojlanayotgani haqida oddiy tilda tushuntiriladi.

Kalit so‘zlar: telemeditsina, qishloq tibbiyoti, masofaviy tibbiy xizmat, bemorlar qulayligi, raqamli texnologiya, suniy intellekt, diagnostika.

ТЕЛЕМЕДИЦИНА: НОВЫЙ ЭТАП СОВРЕМЕННОЙ МЕДИЦИНЫ

Аннотация: В данной статье рассказывается, что такое телемедицина, как она работает и какую пользу она может принести, особенно для Узбекистана. В настоящее время телемедицина позволяет людям, живущим в отдаленных районах, консультироваться с врачами на расстоянии. В статье простым языком объясняются преимущества телемедицины, существующие проблемы и то, как эта система развивается в Узбекистане.

TELEMEDICINE: A NEW STAGE OF MODERN MEDICINE

Annotation: This article discusses what telemedicine is, how it works, and how it can be especially beneficial for Uzbekistan. Today, telemedicine enables people living in remote areas to consult with doctors at a distance. The article

explains in simple terms the advantages of telemedicine, the existing challenges, and how this system is developing in Uzbekistan.

Kirish: Zamonaviy texnologiyalar hayotimizning barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Tibbiyot sohasida ham katta o'zgarishlar yuz bermoqda. Shulardan biri — telemeditsina. Telemeditsina bu — axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida bemor va shifokor o'rtasida masofadan tibbiy aloqa o'rnatishdir. Ya'ni, bemor shifokor oldiga bormasdan turib, onlayn tarzda maslahat olishi mumkin. Ayniqsa, qishloq joylarda yashovchi aholiga bu juda katta qulaylik yaratmoqda.

Telemeditsinaning afzalliklari:

Telemeditsina qishloq va chekka hududlarda yashovchi aholiga tibbiy xizmatni sezilarli darajada yaxshilash imkonini beradi. Oddiy holatda bemorlar shifokorga borish uchun uzoq yo'l bosishlari kerak bo'lsa, telemeditsina orqali ular uyidan chiqmasdan maslahat olishlari mumkin. Bu nafaqat vaqt va xarajatlarni tejaydi, balki shifokorlarga ham yukni kamaytiradi, chunki ular ko'proq bemorlarga tezroq yordam bera oladilar. Bundan tashqari, pandemiya sharoitida telemeditsina muhim ahamiyat kasb etdi, chunki u kasallik tarqalish xavfini kamaytirib, bemorlarni shifoxonaga kelmasdan davolanishiga yordam berdi. Favqulodda holatlarda esa masofadan tezkor tibbiy maslahat olish imkoniyati hayotni saqlab qolishi mumkin.

Telemeditsinaning O'zbekistondagi holati:

O'zbekistonda telemeditsinani joriy etish so'nggi yillarda faol rivojlanmoqda. Davlat tomonidan sog'liqni saqlash sohasida raqamlashtirish jarayonlari yo'lga qo'yildi, xususan, elektron sog'liqni saqlash tizimi yaratilmoqda. Ayrim shahar va viloyatlarda telekonsultatsiya xizmatlari yo'lga qo'yilib, shifokorlar va bemorlar o'rtasida masofadan maslahatlashish amaliyoti boshlangan. Qishloq joylarda mobil tibbiy brigadalar internet orqali shifokor bilan bog'lanib, tez va sifatli tibbiy xizmat ko'rsatmoqda. Biroq tizimning barcha hududlarda to'liq ishlashi uchun

infratuzilma va malakali kadrlar yetishmovchiligi hali ham muammo bo'lib qolmoqda.

Muammolar va yechimlar:

Telemeditsinaning keng joriy etilishi ba'zi muammolarni ham yuzaga keltirmoqda. Avvalo, chekka hududlarda internet tezligi pastligi va texnik jihozlarning yetishmasligi telemeditsina xizmatlaridan samarali foydalanishni qiyinlashtirmoqda. Bundan tashqari, aholining ko'pchiligi, ayniqsa, qariyalar va texnologiyaga kam o'rganganlar, raqamli vositalarni ishlatishda qiynaladi. Shuningdek, ma'lumotlarning maxfiyligi va xavfsizligini ta'minlash masalalari mavjud. Bu sohada qonun hujjatlari va me'yoriy bazani takomillashtirish, shifokor va bemorlarning axborot xavfsizligi haqidagi bilimlarini oshirish zarur. Yana bir muhim jihat — telemeditsinani amalga oshirish uchun malakali kadrlar tayyorlash va ularning doimiy malakasini oshirish.

Kelajak istiqbollari:

Telemeditsina sohasida texnologiyalar tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlarni tahlil qilish, masofadan monitoring qilish tizimlari telemeditsinaning samaradorligini yanada oshiradi. O'zbekistonda telemeditsinaning keng qamrovli rivojlanishi uchun davlat tomonidan ko'proq e'tibor qaratilishi va investitsiyalar kiritilishi zarur. Shuningdek, tibbiyot ta'limida ham telemeditsina elementlarini joriy etish, kelajak shifokorlarini zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlash lozim. Shu tariqa, telemeditsina O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimining ajralmas qismiga aylanib, aholining sifatli va qulay tibbiy xizmatdan foydalanishini ta'minlaydi.

Telemeditsinaning kamchiliklari:

1. Texnik muammolar va infratuzilma cheklovlari. Qishloq joylarda internet sifati pastligi yoki butunlay yo'qligi telemeditsina xizmatlaridan samarali foydalanishni qiyinlashtiradi.

2. Shaxsiy ma'lumotlar xavfsizligi

Elektron tibbiy ma'lumotlarning maxfiyligi va xavfsizligini ta'minlash muhim masala bo'lib, uning buzilishi bemorlar uchun jiddiy muammolarga olib kelishi mumkin.

3.Jismoniy ko'rikning cheklanganligi. Ba'zi hollarda bemorni faqat masofadan ko'rib, to'liq tashxis qo'yish qiyin kechadi, ayniqsa murakkab kasalliklarda.

4.Texnologiyaga bo'lgan ishonchsizlik Aholining ayrim qismida telemeditsina xizmatlariga ishonch past bo'lishi, ularni an'anaviy ko'riklarga afzal ko'rishi mumkin.

5.Malakali kadrlar yetishmovchiligi Telemeditsina texnologiyalaridan samarali foydalanish uchun shifokorlar va tibbiyot xodimlarini maxsus tayyorlash kerak, bu hozircha hamma joyda yetarli emas.

Xulosa:

Telemeditsina — bu tibbiyotning yangi va zamonaviy yo'nalishi bo'lib, u qishloq va chekka hududlarda yashovchi aholiga sifatli tibbiy xizmatni yetkazishda katta imkoniyatlar yaratadi. Ushbu texnologiya yordamida bemorlar shifokorga masofadan murojaat qilishi, tez va samarali maslahat olishlari mumkin bo'ladi. O'zbekistonda telemeditsinaning joriy etilishi sog'liqni saqlash tizimini raqamlashtirish va zamonaviylashtirishda muhim qadamdir. Biroq, uning samarali ishlashi uchun texnik infratuzilmani rivojlantirish, mutaxassislarni tayyorlash va aholining raqamli savodxonligini oshirish zarur. Kelajakda telemeditsina tibbiyot sohasida yanada keng qo'llanilib, aholining sog'lig'ini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. (2023). Telemeditsina xizmatlarini joriy etish bo'yicha yo'riqnoma. Toshkent.

2.World Health Organization (WHO). (2021). Telemedicine: Opportunities and developments in Member States. <https://www.who.int>

3.A. Karimova, Sh. Raximov. (2022). Raqamli tibbiyot: Telemeditsina imkoniyatlari va muammolari. Toshkent tibbiyot akademiyasi nashriyoti.

4.Ministry for the Development of Information Technologies and Communications of Uzbekistan. (2022). Digital Health Strategy 2021–2025.

5.Dorsey, E. R., & Topol, E. J. (2020). State of Telehealth. The New England Journal of Medicine, 375(2), 154–161.

6.Murodova, G. (2023). Telemeditsina xizmatlarining tibbiy xizmat sifatiga ta'siri. "Tibbiyotda innovatsiyalar" ilmiy jurnali, 4(1), 45–49.